

กรมสมเด็จพระเทพฯ ทรงห่วงป่านาน การอนุรักษ์ต้องเร่งลงมือทำ

ดี วยทอดพระเนตรพื้นที่ป่าจังหวัดน่าน
เสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว และทรง
ตระหนักถึงความจำเป็นต้องเร่งฟื้นฟูและ
อนุรักษ์ป่าไม้ให้คืนสู่สมดุลโดยเร็วที่สุด

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หน่วยงานและ
องค์กรต่างๆ ร่วมมือจัดประชุมสัมมนา “**รักษ์
ป่านาน**” เพื่อร่วมกันหาทางแก้ไข และเสด็จฯ
ไปทรงเป็นประธานเปิดการประชุมสัมมนา
ด้วยพระองค์เองทุกปี เช่นเดียวกับการประชุม
สัมมนารักษ์ป่านาน ครั้งที่ 4 ณ ศูนย์การเรียนรู้
และบริการวิชาการ เครือข่ายแห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

การนี้ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรม
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช
กุมารี ทอดพระเนตรนิทรรศการของหน่วย
งานและองค์กรต่างๆ ที่มารายงานความคืบ
หน้ากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการรักษ่า
น่าน จากนั้นทรงเปิดงาน โดยมี **นายบัณฑูร
ล้ำชา** ประธานกรรมการธนาคารกสิกรไทย
จำกัด (มหาชน) เฝ้าฯ รับเสด็จ พร้อมกันนี้ได้
พระราชทานพระราชดำรัสและทรงบรรยาย
“**สร้างป่า สร้างรายได้**” ความสำคัญตอน
หนึ่งว่า

“เราทั้งหลายทราบกันดีว่าการอนุรักษ์พื้นที่
ป่าที่ถูกทำลายไปมากแล้วเป็นงานยาก และ

มีรายละเอียดมากมาย กว่าจะเห็นผลต้องใช้
ระยะเวลานาน ระหว่างทำงานก็ต้องพบกับ
อุปสรรคใหญ่น้อยที่ทำงานขาดความราบรื่น
แต่ถ้าเราไม่ลงมือทำตั้งแต่บัดนี้ ในวันข้างหน้า
ความยากลำบากต้องเกิดแก่อนุชนรุ่นหลัง ซึ่ง
เป็นเชื้อสายของลูกเรา การอนุรักษ์ป่านานจึง
เป็นวาระสำคัญที่ต้องเร่งลงมือทำ

“จากการเยี่ยมชมนิทรรศการในการประชุม
ครั้งนี้ มีการพูดถึงปลูกพืชเชิงเดี่ยว มีหลาย
สำนักสอนว่าให้ปลูกอย่างเดียวกันมากๆ จะ
ได้ผลเป็นกอบเป็นกำ อย่างเคยไปดูงานที่
เยอรมัน เขาพาไปดูการปลูกพืชเชิงเดี่ยว
เขาแนะนำว่าเป็นตัวอย่างที่ทำแล้วไม่ควร
ทำ ให้เป็นบทเรียน เพราะการปลูกพืชชนิด
เดียวหากมีศัตรูพืชจะกินหมดไร่เลย ปุ๋ยที่
ใช้พืชจะเลือกกินเช่นกันทำให้ดินจืด และยัง
ไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีราคาขึ้นลง

ถ้าปลูกอย่างเดียวปีนั้นราคาพืชนั้นก็ตกก็แย
ไปเลย ไม่มีอะไรมาประกันความเสี่ยง” กรม
สมเด็จพระเทพฯ รับสั่ง

พระองค์ทรงห่วงราษฎรภาคเหนือที่หลาย
ส่วนยังคงปลูกพืชเชิงเดี่ยว ได้แก่ ไร่ข้าวโพด
ซึ่งเผาถางป่าก่อนการเพาะปลูก ในการปลูก
ยังใช้ปุ๋ยเคมีและใช้เคมีกำจัดวัชพืชและแมลง
รบกวน ทำให้แร่ธาตุสำคัญที่เป็นประโยชน์
ต่อการเติบโตของพืชในดินค่อยๆ หายไป
ผู้บริโภคก็เสี่ยง เกษตรกรก็เสี่ยง โดยเฉพาะ
เรื่องสุขภาพ หนึ่งในนั้นคือ “**บ้านห้วยลอย**”
อ.บ่อเกลือ จ.น่าน ที่อยู่ในสภาพภูเขาหัวล้าน
จากการเผาถางเพื่อเตรียมปลูกข้าวโพด ซึ่ง
พระองค์ทรงห่วงใยและมีรับสั่งให้เข้าไปพัฒนา
โดยภาคส่วนต่างๆ ได้น้อมนำทฤษฎีเกษตรผสม
ผสาน ทฤษฎีการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4
อย่างของในหลวง รัชกาลที่ 9 เข้าไปปรับใช้

ดร.จันทราภักษ์ ไตรวานนท์ หัวหน้าโครงการสวนพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (มฟล.) เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา กล่าวว่า มฟล.มีการริเริ่มเข้ามาสร้างและส่งเสริมอาชีพแก่ชาวบ้านห้วยลอยตั้งแต่ปลายปี 2560 จากการรวมตัวของชาวบ้านที่รวมพื้นที่ทำกินจำนวน 1,750 ไร่ มอบให้ราชการเพื่อปลูกป่าตอนเข้าไปครั้งแรกเราก็ไปดูว่าชาวบ้านเขาปลูกอะไรก่อนแล้ว ก็พบว่ามีไร่ข้าวโพดไร่ยาสูบ และสมุนไพรไว้บริโภคในครัวเรือน ได้แก่ ขมิ้นชัน ไพล จากนั้นเราก็เอาดินที่หมู่บ้านแห่งนี้ไปศึกษาวิจัยในห้องแล็บ พบว่าแร่ธาตุสำคัญต่อการเจริญเติบโตของพืชในดินแทบไม่มีเลย จึงตั้งเป้าจะส่งเสริมการปลูกพืชที่ชาวบ้านปลูกอยู่แล้วภายใต้องค์ความรู้ที่ถูกต้อง สามารถนำผลผลิตไปขายได้ และเป็นการปลูกแบบเกษตรอินทรีย์

จันทราภักษ์

“ในการทำงานค่อนข้างท้าทาย เราต้องทำให้ชาวบ้านเชื่อใจว่าทำแล้ว จะขายได้จริงๆ มีรายได้จริงๆ ตอนแรกก็มีชาวบ้านตอบรับเข้าร่วมโครงการ 105 ครัวเรือน ก็ทำมาเรื่อยๆ ระหว่างทางมีชาวบ้านที่เลิกไปบ้าง จนปัจจุบันมีเหลืออยู่ในโครงการ 53 ครัวเรือน แต่เพราะทำแล้วเห็นผล คือทำแล้วขายได้จริง ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น ตอนนั้นก็กลายเป็นว่าชาวบ้านเริ่มกลับมาให้ความสนใจอีกครั้ง” ดร.จันทราภักษ์กล่าว

มฟล.ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าไปเป็นพี่เลี้ยงแก่ราษฎรในทุกขั้นตอน ตั้งแต่มอบกล้าพันธุ์ไม้ สอนวิธีการปลูกการดูแล วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิต หาช่องทางตลาด และล่าสุดยังหาช่องทางแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรสดเป็นสมุนไพรอบแห้ง และเป็นสินค้าต่างๆ อาทิ สบู่ ครีม ลูกประคบ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากกิจกรรมไม่ก็สืบบาท ขึ้นเป็นหลายร้อยบาท ซึ่งคาดว่าจะขอรับรองจาก ออย.และสถาบันที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อขายอย่างเป็นทางการในเร็วๆ นี้ ควบคู่ไปกับการนำร่องส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยม

อย่างมากคือ โกลโก้ ซึ่งให้ผลผลิตและขายได้ตลอดทั้งปี

นายค้าย ดวงใจ อายุ 57 ปี เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอย่างไม่ถอดใจ ตั้งใจปลูกสมุนไพรจนให้ผลผลิตดีสามารถขายและมีรายได้กลับมา เล่าด้วยสีหน้าภูมิใจว่า ที่ผ่านมากปลูกข้าวโพดอย่างเดียว ทำอย่างนี้มาตลอด แต่รายได้ก็ไม่เท่าไร เพราะต้องลงทุนมาก โดยเฉพาะสารเคมี ยิ่งปีไหนราคาคง

ค้าย

แพงแล้ง ก็แทบไม่ได้อะไรเลย แต่พอโครงการเข้ามาและได้ทดลองปลูกสมุนไพรแทรกตามป่าธรรมชาติอย่างที่ได้รับคำแนะนำ ปรากฏว่าได้ผลผลิตดีมาก สามารถเพิ่มรายได้อีกช่องทางหนึ่ง จึงพยายามขยายพื้นที่ปลูกให้มากขึ้นในพื้นที่รอบๆ บ้าน แต่ข้าวโพดก็ยังคงปลูกเป็นหลักเหมือนเดิม ขอขอบคุณศูนย์ภูฟ้าพัฒนาและภาคส่วนต่างๆ ที่เข้ามาช่วยเพิ่มช่องทางรายได้ ทั้งทำให้ผมรู้จักเกษตรกรผสมผสานและวรรณะเกษตร ที่สามารถทำควบคู่กับป่าได้

“ผมและชาวบ้านรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดไม่ได้ ที่พระองค์ได้พระราชทานความช่วยเหลือนี้ ซึ่งเชื่อว่าจะทำให้ชาวบ้านอยู่และมีรายได้คู่กับป่าที่จะกลับมาอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืนต่อไป” นายค้ายกล่าว

สมุนไพรผง

สมุนไพรอัดเม็ด